

การทดสอบความชำนาญ

ธิตา เกิดกำไล

จะประเมินผลการวิเคราะห์ที่ได้รับจากห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และแจ้งผลการทดสอบความชำนาญกลับมายังห้องปฏิบัติการ ถ้าผลการวิเคราะห์ของห้องปฏิบัติการใดไม่ตรงหรือใกล้เคียงกับค่าที่ถูกต้อง ห้องปฏิบัติการนั้นจะต้องพิจารณาในทุกขั้นตอนของการทำงานเพื่อหาสาเหตุที่ทำให้ผลวิเคราะห์ผิดจากความเป็นจริง และจะต้องทำการแก้ไข

ในส่วนของกรมวิทยาศาสตร์บริการมีกองต่าง ๆ ได้เข้าร่วมกิจกรรมทดสอบความชำนาญในระดับนานาชาติหลายหน่วยงานเช่น กองฟิสิกส์และวิศวกรรม กองเคมีและกองวิทยาศาสตร์ชีวภาพ กิจกรรมทดสอบความชำนาญที่ได้ดำเนินการแล้วของแต่ละกองมีดังนี้

กองฟิสิกส์และวิศวกรรมเข้าร่วมในการทดสอบความชำนาญของโครงการ Asean-Canada ในด้าน Inter-Laboratory Comparison QA/QC (Quality Assurance/Quality Control) เกี่ยวกับการวิเคราะห์หาปริมาณสารหนู แคดเมียม ทองแดง โครเมียม เหล็ก นิกเกิล ปะอศตะกั่ว เซเรเนียมและสังกะสี ในตัวอย่างตะกอนและน้ำทะเล และหาปริมาณไขมัน

-NATA WATERS PROFICIENCY PROGRAM 1994 เกี่ยวกับการวิเคราะห์หาปริมาณ ปะอศ เซเรเนียม สารหนูและไซยาไนด์

(อ่านต่อหน้า 24)

ปัจจุบันการประกันคุณภาพ (quality assurance) กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ยอมรับกันว่า ในการทำงานใด ๆ ก็ตามหากมีการควบคุมคุณภาพผลที่ได้รับจะเป็นสิ่งที่ดี การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ทดสอบในห้องปฏิบัติการก็เช่นกัน จำเป็นต้องมีการควบคุมคุณภาพหรือที่เรียกว่าการประกันคุณภาพในห้องปฏิบัติการ

การประกันคุณภาพในห้องปฏิบัติการหมายถึงการกระทำการวิเคราะห์ผลเพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ถูกต้องแม่นยำโดยมีระบบและแผนที่ห้องปฏิบัติการวางไว้ ให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการว่าเป็นห้องปฏิบัติการที่ผลิตข้อมูลที่มีคุณภาพซึ่งสามารถพิสูจน์ยืนยันได้

กรมวิทยาศาสตร์บริการกำลังดำเนินการเพื่อจัดตั้งระบบคุณภาพของห้องปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในห้องปฏิบัติการทดสอบของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกรม ฯ โดยดำเนินการตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถของห้องปฏิบัติการสอบเทียบและห้องปฏิบัติการทดสอบ (ISO/IEC Guide 25 : 1990) ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวจะกำหนดการดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องการจัดการองค์กร การบริหาร ระบบคุณ

ภาพ การตรวจติดตามคุณภาพ การทบทวนระบบคุณภาพ บุคลากร สถานที่และสภาวะแวดล้อม เครื่องมือและวัสดุอ้างอิง การสอบกลับได้ของการวัดและสอบเทียบ วิธีสอบเทียบและวิธีทดสอบ การบันทึก ใบรับรองและรายงานผล การรับมอบช่วง การสอบเทียบหรือทดสอบ การจัดซื้อและการใช้บริการภายนอก และวิธีการดำเนินการเมื่อมีข้อร้องเรียน

การทดสอบความชำนาญ (proficiency testing) เป็นกิจกรรมหนึ่งที่กำหนดในหัวข้อองค์กรและการบริหารซึ่งกำหนดให้ห้องปฏิบัติการต้องเข้าร่วมการเปรียบเทียบผลระหว่างห้องปฏิบัติการตามความเหมาะสมเพื่อเป็นการตรวจสอบสมรรถนะในการสอบเทียบหรือทดสอบของห้องปฏิบัติการ โดยหน่วยงานที่ให้การรับรองห้องปฏิบัติการหรือหน่วยงานกลางจะส่งตัวอย่างสิ่งที่ต้องการทดสอบที่รู้ค่าที่แน่นอนแล้วไปยังห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมกิจกรรมการทดสอบความชำนาญ เมื่อห้องปฏิบัติการฯ ได้รับตัวอย่างที่จะทดสอบแล้ว จะต้องทำการวิเคราะห์ทดสอบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ และแจ้งผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งบอกวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์กลับไปยังหน่วยงานที่ส่งตัวอย่างมาและหน่วยงานดังกล่าว